

Jak třicetiletá válka 1618-1648 změnila životy lidí?

České stavovské povstání začalo roku 1618 jako spor mezi českými nekatolickými stavy a habsburským panovníkem. Stavové se obávali, že Habsburkové omezí jejich náboženské svobody a vadilo jim také posilování panovnické moci. Napětí vyvrcholilo 23. května 1618 pražskou defenestrací, kdy byli z oken Pražského hradu vyhozeni dva královští místodržící a písař. Tím začalo povstání, které se stalo první fází třicetileté války. Čeští stavové sesadili Ferdinanda II. a zvolili si za krále protestanta Fridricha Falckého, čímž se český konflikt propojil s širším evropským soupeřením katolických a protestantských mocností.

Povstání však nemělo dostatečně silnou podporu ani peníze na dlouhou válku. Rozhodující porážku utrpělo stavovské vojsko 8. listopadu 1620 v bitvě na Bílé hoře u Prahy. Fridrich Falcký uprchl ze země a Ferdinand II. znovu ovládl české země. Následovaly popravy vůdců povstání na Staroměstském náměstí 21. června 1621, konfiskace majetku, odchod mnoha nekatolíků do exilu, rekatolizace (nesvobodní poddaní nesměli odejít a museli přijmout katolickou víru) a posílení dědičné habsburské vlády. České stavy ztratily svoji moc, rozhodující vliv měl císař, jím vybírání úředníci, katolická šlechta (mnoho šlechticů z ciziny získalo za službu císaři zabavená panství po popravených a vyhnaných protestantech) a katolická církev. Porážka českých stavů tak znamenala konec jejich pokusu bránit náboženské svobody a politický vliv, zatímco třicetiletá válka pokračovala dál jako rozsáhlý evropský konflikt až do roku 1648.

Pojmenuj s pomocí textu výše události zachycené na dobových rytinách.

Prostuduj jednotlivé [rytiny](#) z cyklu Les Grandes Misères de la guerre (Velké hrůzy války) J. Callota z roku 1623.

	Co rytina zobrazuje?		Co rytina zobrazuje?
1		5	
2		6	
3		7	
4		8	

Podtrhni v textu rovnou čarou příčiny a vlnovkou důsledky chování vojáků vůči civilistům za třicetileté války.

Vojáci za třicetileté války často nebyli „obránci vlasti“, ale žoldáci – bojovali za toho, kdo je najal a platil. Když žold nedostávali pravidelně nebo armáda neměla dost zásob, brali si jídlo, peníze, dobytek i ubytování od civilistů, často násilím. Vojenské zásobování tehdy nebylo tak organizované jako dnes, a proto se vojska často „živila ze země“, kterou právě procházela nebo obsadila. Obyvatelé museli platit tzv. kontribuce, tedy vynucené dávky pro vojsko, a snášet ubytování vojáků ve svých domech. Násilí na civilistech však nezpůsobovalo jen to, že šlo o žoldnéře: válka trvala mimořádně dlouho, armády se opakovaně přesouvaly stejnými oblastmi, velení nedokázalo vždy udržet kázeň, krajinu ničily obléhání, požáry, nemožnost obdělávat zemědělskou půdu a rabování a s vojsky se šířily hlad i nemoci.

Proto třicetiletá válka nezasahovala jen vojáky na bojištích, ale velmi těžce dopadala i na běžné obyvatele měst a vesnic.

Odpověz celou větou s pomocí zdrojů z hodiny na otázku „Jak třicetiletá válka 1618-1648 změnila Životy lidí?“.